

Кріс Ескрідже

доктор філософії,
професор Університету Небраски-Лінкольна,
виконавчий директор Американської спілки кримінологів
(Лінкольн, штат Небраска, США)
ceskridge@unl.edu

Андрій Бутирський

доктор юридичних наук, доцент,
суддя Господарського суду Чернівецької області
(Чернівці, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3225-7017>
Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/T-6709-2018>
a.butyrskyi@chnu.edu.ua

УДК 343.9

РОЗВИТОК КРИМІНОЛОГІЇ ЯК НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД

Анотація. Перед наукою кримінології на сучасному етапі стоять важливі завдання, від вирішення яких безпосередньо залежить майбутнє кожної країни зокрема та людства загалом. Розвиток кримінології як науки вимагає застосування міждисциплінарного підходу, що дасть змогу по-новому осмислити завдання цієї науки, проблеми, з якими вона стикається, а також шляхи подолання цих проблем.

Метою статті є наукове осмислення сучасного стану науки кримінології та проблем, що стоять перед нею; розробка концепції розвитку науки кримінології у світі з урахуванням міждисциплінарного підходу.

Для розробки концепції розвитку науки кримінології доречним є запозичення позитивного досвіду у галузі медицини. У кримінології, як і в галузі медицини, існує необхідність розробки як превентивних, так і “лікувальних” стратегій, а також їх широкого впровадження практично в усіх аспектах суспільного та приватного життя суспільства. Медицина за останні 200 років зробила не один великий крок вперед, у зв'язку з чим у дослідженні робиться спроба застосування стратегічної

© Кріс Ескрідже, Андрій Бутирський, 2019

моделі розвитку медицини за ці роки для розробки стратегічної моделі розвитку кримінології на сучасному етапі.

Отже, дослідивши основні принципи розвитку медицини, встановлено, що суттєве зменшення рівня злочинності може бути здійснено шляхом прийняття для кримінології тієї самої стратегічної моделі, що й була обрана для медицини 200 років тому, а саме: розробка єдиної міжнародної академічної моделі; розвиток взаємодії всередині кримінологічної науки; посилення ролі міждисциплінарних зв'язків; розробка стандартів оцінки наукових результатів на основі результатів їх практичного застосування; інтеграція нових знань не лише у наукову спільноту, а й у державний сектор.

За результатами проведеного дослідження зроблено висновок, що ефективний розвиток кримінології як науки можливий лише за умови застосування міждисциплінарного підходу та активної взаємодії науковців і практиків із різними галузями. Кримінології слід і надалі продовжувати дотримуватися мультидисциплінарної орієнтації, беручи приклад із представників медицини, і звертатися до всіх галузей і дисциплін, запрошуючи їхніх представників приєднатися до кримінологів у пошуках істини. Кожна галузь і дисципліна має що запропонувати кримінології у міждисциплінарному контексті, і тільки так можна комплексно вирішити проблеми боротьби зі злочинністю.

Ключові слова: кримінологія; злочинність; протидія злочинності; міждисциплінарний підхід.

Сфера кримінології прагне зrozуміти і пояснити злочинність з метою зменшення її тяжкості та негативного впливу. О. Бандурка та О. Литвинов наголошують:

<...> на початку третього тисячоліття протидія злочинності в Україні набула особливої актуальності, адже забезпечення безпеки нації – одне з найважливіших завдань держави, від вирішення якого безпосередньо залежить її майбутнє¹.

Розвиток кримінології як науки вимагає застосування міждисциплінарного підходу, що дасть змогу по-новому осмислити завдання цієї науки, проблеми, з якими вона стикається, а також шляхи їх подолання. Як слухно ще у 2000 р. зазначили автори монографії “Кримінологія: запрошення до дискусії”:

Кримінологія не повинна уподобнюватися військовим, які вчаться воювати за картами минулих боїв, – нові умови потребують нових стратегічних і тактичних рішень. Різноманіття та плюралізм підходів у навчальній дисципліні зазвичай є головним джерелом наукових знань².

¹ О Бандурка та О Литвинов, ‘Синхронізація понятійного апарату теорії протидії злочинності’ (2018) 1 Вісник кримінологічної асоціації України 105.

² О Баляба та інші, *Кримінологія: запрошення до дискусії: монографія* (РВВ ЛІВС 2000) 315.

У цьому контексті доречним є запозичення позитивного досвіду у галузі медицини. У кримінології, як і в галузі медицини, існує необхідність розробки як превентивних, так і “лікувальних” стратегій, а також їх широкого впровадження практично в усі аспекти суспільного та приватного життя суспільства. Ми стикаємося з низкою проблем у впровадженні таких заходів, і нині, на нашу думку, існує мало відповідей на запитання, що стоять перед нами.

Проблеми науки кримінології є предметом дослідження для багатьох науковців, серед яких варто відзначити, зокрема: О. Бандурку, М. Бенсона, І. Даньшина, О. Джужу, О. Костенка, М. Костицького, О. Литвинова, Г. Меска, Е. Пливачевського, С. Редо.

Метою дослідження є наукове осмислення сучасного стану науки кримінології та проблем, що стоять перед нею; розробка концепції розвитку науки кримінології у світі з урахуванням міждисциплінарного підходу.

Якщо дивитися на проблему боротьби зі злочинністю з позицій не кримінолога, а лікаря початку XIX ст., перед яким стояли медичні проблеми тієї епохи, можна побачити таке. Сьогодні існують, здавалося б, непереборні проблеми злочинності – так само, як на початку XIX ст. з'явилися непереборні проблеми зі здоров'ям – віспа, бубонна чума, поліоміеліт, цінга. У ту епоху в медицині існувала чимала кількість теорій, оскільки було дуже обмежене розуміння суті проблеми, а також брак знань щодо причин, наслідків та лікування. Були відсутні дієві діагностичні інструменти та методології, бракувало розумної діагностики та розуміння і, як наслідок, низька ефективність медичних процедур. Через це суспільство реагувало на хвороби та нещасні випадки, використовуючи грубі, саморобні, неперевірені засоби лікування замість ефективних, перевірених на практиці методів. Крім того, навіть коли у медицині відбувалися відкриття нових ефективних методів лікування, вони часто стикалися з протидією через політичні переконання чи громадські настрої. Сьогодні ж ситуація у медичній сфері, на щастя, кардинально змінилася.

Так що ж такого зробила медицина, щоб перейти від того, що було тоді, коли життя, як зазначав Т. Гоббс, було “самотнім, бідним, огидним, жорстоким і коротким”, до того етапу, на якому медицина перебуває зараз? Смерть не подолали і, звичайно, ніколи не подолають, але існує суттєвий масив сучасних медичних знань, багато епістемологічного розуміння, загальне спільне сприйняття і прийняття нових медичних розробок. Як наслідок, багато серйозних захворювань були переможені, а негативні наслідки хвороб та нещасних випадків були суттєво зменшені. Середня тривалість життя зросла більш ніж удвічі з 1800 року, і це

значно покращило якість життя. Що пояснює цей прогрес? Спеціаліст у сфері охорони здоров'я, швидше за все, знайде на це півдюжини причин, і, звичайно, це більше, ніж просто досягнення в галузі медицини. Остання зробила значний внесок у сучасне людське довголіття і життєздатність. Тому ми запитуємо ще раз: що зробила медицина, щоб рухатися вперед, як це було, і що ми можемо в кримінології дізнатися зі стратегічної моделі медицини, щоб використовувати для досягнення таких вра-жаючих результатів у боротьбі зі злочинністю?

Стратегічна медична модель

Сфера медицини, на нашу думку, охопила стратегію із п'яти пунктів протягом останніх двох століть:

1. У ній прийнята міжнародна, загальна академічна модель. Школи медицини з'явилися і розвинулися у кращих вищих навчальних закладах по всьому світу за останні 200 років.

2. Охопила принцип взаємозв'язку в кожному академічному контексті. Багато регіональних, національних та міжнародних професійних асоціацій, пов'язаних із медициною, розвивалися і процвітали, і, як наслідок, безліч медичних журналів, розроблених цими організаціями, публікують праці дослідників з усього світу. Тепер медична сфера дійшла до того рівня, де відбувається постійна взаємодія, співпраця та обмін у всіх можливих сферах, чому, безумовно, сприяють також й електронні комунікації.

3. Охопила міждисциплінарну точку зору і шукала інтелектуальну “консистенцію”, об'єднуючи різноманітні наукові сфери та сфери досліджень, намагаючись знайти етимологічне розуміння основних проблем і згодом запропонувати їх ефективне вирішення. Сьогодні нічого дивного немає у тому, щоб побачити статтю в медичному журналі, співавторами якої є дослідники з різних дисциплін, із різних інституцій і навіть із різних країн.

4. Перейшла до стандартів оцінки на основі дослідів.

5. Інтегрувала нові знання як у наукову спільноту, так і в державний сектор. Медицині вдалося досягти таких результатів, пристосувавши як зміст повідомлень, так і комунікаційні стратегії, щоб охопити найрізноманітніші аудиторії.

Кримінологія та стратегічна медична модель

На початку XIX ст. було мало розуміння того, що сьогодні вважається фундаментальним медичним знанням – різниця, наприклад, між бактеріями і вірусною хворобою. Але, як тільки п'ять основних пунктів

стратегії були впроваджені в макроконтексті, рівень медицини суттєво зрос. Ще раз хочемо наголосити – лікарі не можуть і ніколи не зможуть запобігти смертності, так само, як і кримінологи не можуть і ніколи не зможуть повністю ліквідувати злочинність як явище, але лікарі та кримінологи можуть суттєво зменшити серйозність наслідків хвороб і злочинності відповідно, а також покращити якість життя людей шляхом впровадження вказаних вище п'яти стратегічних принципів у медицину та кримінологію відповідно. Тому у межах цього дослідження спробуємо застосувати вказані п'ять принципів медичної стратегії до сфери кримінології.

Міжнародна, загальноприйнята академічна модель

Нам необхідно прийняти загальну міжнародну академічну модель шляхом подальшої розробки та розвитку програм у сфері правосуддя/кримінології в університетах у всьому світі. Від цього ми отримаємо три основні соціальні вигоди:

1. Ці програми будуть виховувати велику кількість студентів-громадян щодо належної ролі представників системи правосуддя, і які згодом стануть більш відповідальними працівниками органів юстиції, які вимагатимуть прозорості та високого рівня продуктивності від чиновників усіх рівнів. У цьому контексті колишній суддя Верховного суду США Л. Брандейс одного разу зазначив, що найважливішою політичною посадою в демократії є приватний громадянин, а у виконанні цієї посади немає місця простому глядачеві. Програми кримінології (освіти у сфері юстиції) сприяють цьому.
2. Освітні програми з правосуддя зроблять справжніми професіоналами у галузі забезпечення справедливості тисячі осіб, які згодом прийдуть на роботу у сферу правосуддя, або які продовжать займатися науковою діяльністю.
3. Працівники судової системи та правоохоронних органів зможуть звернутися до результатів досліджень, проведених студентами та науковцями у галузі кримінології, щоб допомогти їм краще виконувати свої обов'язки, дослідницький компонент освітніх програм із правосуддя може в довгостроковій перспективі бути його найбільшим активом для суспільства.

Загалом розвиток науки кримінології допомагає розвивати та вдосконалювати дослідження процесуальних галузей права, вміст аудиторних курсів допомагає підготувати осіб, які в кінцевому підсумку працюватимуть у системі правосуддя, а також закріпити концепцію справедливості та верховенства права. Г. Веллс із цього приводу відзна-

чав: ‘Людська історія – це перегони між освітою і катастрофою’. Згідно з цією тезою надзвичайно важливо, щоб була прийнята загальна міжнародна модель освіти у сфері кримінології та правосуддя. Країни, що роблять це, підвищать свій рівень колективного спільногомиру та рівності, а також загальну соціальну справедливість. Л. Ніколенко з цього приводу зазначає:

<...> в сучасних умовах, коли Україна демонструє зріст економіки, збільшення кількості підприємств у порівнянні з попередніми роками, у тому числі інноваційно-технологічних підприємств, виникає потреба у фахівцях-юристах, які мають комплексне знання <...>³

С. Редо також вказує, що ‘замість того, щоб просто академічно обмірковувати недоліки академічних методів, ми повинні організувати та впроваджувати Програму верховенства права для сучасної прогресивної освіти, і інклузивні, мирні суспільства’⁴.

Таким чином, країнам, які розвиваються, і країнам із перехідною економікою, зокрема, необхідно запровадити програми освіти у сфері правосуддя. У цих країнах, як правило, слабкі традиції верховенства права та публічно знецінені правові інфраструктури, що значно зменшує їхню здатність залучати зовнішні інвестиції, які, зі свого боку, мають можливість подальшої стабілізації та зростання економіки, підвищення рівня життя всіх верств населення, і, зрештою, дають їм змогу брати більшу участь у глобальній економіці. Створення професійних, стабільних інститутів громадянського суспільства є попередником залучення зовнішніх інвестицій, тому що мало хто хоче інвестувати в держави, де відсутні належні моделі для інвестування.

Модель академічних зв’язків

Необхідним є продовження підвищення рівня зв’язків, взаємодії та обміну між кримінологами на національному та міжнародному рівнях. На міжнародному рівні ми вже маємо певний успіх у розвитку професійних асоціацій, створенні журналів, інформаційних бюллетенів та вебсторінок. Варто відзначити, що сьогодні в усьому світі існує близько 40 спільнот кримінологів, і майже всі вони можуть похвалитися багатонаціональним списком учасників, і це має неабияке значення. До прикладу, Американська спілка кримінологів має учасників із понад 60 країн. Зараз у цій сфері існує міні-Нобелівська премія, Стокгольмська премія в галузі

³ Л. Ніколенко, ‘Актуалізація господарського права в процесі підготовки майбутніх юристів’ в *Перші наукові читання пам’яті академіка В. К. Мамутова: круглий стіл* (Ін-т економіко-правових досліджень НАН України 2019) 76.

⁴ Slawomir Redo, ‘On Education in the Global Culture of Lawfulness’ [2018] 23(3) Bialystok Legal Studies 39.

криміногії, створена ще десять років тому. Ця премія присуджується за відкриття, зроблені в усьому світі. Сьогодні ця винагорода була вже присуджена особам, які проживають в 11 різних країнах.

Також нині можна констатувати, що вже досягнуто значного прогресу у підвищенні рівня взаємодії та зв'язків у галузі криміногії. Криміногіи всього світу успішно взаємодіють та співпрацюють між собою, але й надалі необхідно розширювати коло знань кожного народу, й активно обмінюватися досвідом між ученими з різних країн. Причому рівень такої взаємодії не повинен обмежуватися лише спілкуванням у режимі онлайн – за допомогою електронних засобів комунікації, напрочуд важливими є міжнародні професійні зустрічі та конференції.

Mіжгалузева академічна модель

Близько сорока років тому американський автор А. Блум критикував академічні соціальні та поведінкові науки за те, що вони є схоластичними і застійними. Він стверджував, що десятиліттями не було новаторських перспектив, ніяких нових парадигм і теорій цінності чи впливу. Порівняно з точними науками і медициною, традиційні дисципліни соціології, психології, антропології, економіки, історії, політології є коматозними, якщо не мертвими взагалі. Основною причиною цьому, на його думку, є відсутність належних міждисциплінарних і міжнародних зв'язків⁵.

Криміногія, на наше переконання, є цілковитою протилежністю теорії А. Блума. Криміногія виникла як надзвичайно яскрава сфера вивчення в останні півстоліття, і вона готова продовжувати свій стрімкий розвиток. Виникнення і розвиток криміногії в США пояснюється частково й політичними чинниками, необхідністю комплексної боротьби зі злочинністю, але також значну роль у цьому відіграв міждисциплінарний характер самої науки. Цікавим є те, що багато криміногів мають науковий ступінь з історії, психології, соціології, біології, політології, права тощо. Цікаво, що криміногія протягом століть шукала так званий “дім” – те, що спершу починалося у філософському режимі (Ч. Беккарія, Дж. Бентам), перейшло спочатку у медичний жанр (Ч. Ломброзо), і згодом у сферу права (німецька та російська традиції). Також був період переважання соціології (Е. Дюркгейм, А. Сазерленд), але ці всі, колись домінуючі парадигми сьогодні зникли, розмилися з часом, а криміногія стала міждисциплінарною науковою зухилом до суспільних наук⁶.

Нам слід і надалі продовжувати дотримуватися цієї мультидисциплінарної орієнтації. Криміногам слід брати приклад із представників

⁵ Allan Bloom, *The Closing of the American Mind* (Simon and Schuster 1987).

⁶ Larry J. Siegel, *Criminology: Theories, Patterns and Typologies* (Cengage 2016).

медицини, і звертатися до всіх галузей і дисциплін, запрошууючи їхніх представників приєднатися до кримінологів у пошуках істини. Кожна галузь і дисципліна має що запропонувати кримінології у міждисциплінарному контексті, і тільки так можна комплексно вирішити проблеми боротьби зі злочинністю.

Модель на основі дослідів

Що ми знаємо про зменшення рівня злочинності і як ми можемо цього досягти? Деякі програми та заходи видаються успішними, тоді як інші – зазнають цілковитого фіаско. При цьому важко пояснити причини як успіху, так і провалу таких програм. У США нині реалізується чимало програм із протидії та профілактики злочинності, однак говорити про їхню реальну дієвість та ефективність можна тільки після належної перевірки на практиці (так само як тестиють нові препарати перед їх випуском на ринок).

Варто погодитися з П. Пацурківським та Р. Гаврилюк, які відзначають:

Невідворотною стала необхідність заміни академічної моделі підготовки правника, націленої на здобуття ним головним чином знаннєвих компетентностей, практичною моделлю його підготовки, яка б слугувала поєднанню знаннєвих компетентностей з практичними вміннями та навичками, здобутими ще у вузі⁷.

Інтеграція науки в державний сектор

Тривалий час існує розрив між науковою кримінологією та суспільною кримінологією. З огляду на те, що багато програм впроваджуються без належної емпіричної бази, існують також програми, які за систематичної оцінки виявляються життєздатними, але не реалізуються через низький коефіцієнт політичної волі на те. Часто причинами можуть бути політичні гоніння автора тієї чи іншої програми, навіть якщо запропонована ним програма є життєздатною та ефективною. Науковці-кримінологи повинні усвідомлювати, що насправді існують дві сфери, які слід подолати, щоб досягти результату – наукова кримінологія та громадська кримінологія. Наприклад, обеззброєння американського населення навряд чи колись відбудеться, незважаючи на те, що успішно реалізована така політика призвела б до значного падіння рівня вбивств. У США немає політичної волі для серйозного вирішення цих питань.

⁷ П. Пацурківський та Р. Гаврилюк, ‘Реформування юридичної освіти як умова здійснення судової реформи в Україні’ в *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: міжнародна наукова конференція* (Технодрук 2017) 35.

Вони не є політично привабливими темами. Непоодинокими є випадки, коли подібні фактори і сили стримують науку.

Подібні проблеми існують і в інших країнах. Зокрема, А. Бобкова зазначає:

<...> аналіз прийнятих в останні роки актів законодавства щодо сфери господарювання, а також підготовлених і винесених на обговорення проектів вказує на те, що вони іноді ігнорують неодноразово висунуті і обґрунтовані в юридичній науці пропозиції⁸.

Політики вдаються до наукових результатів тільки тоді, коли вони збігаються з політичною волею і відповідають сучасним політичним “вітрам”. У дещо спрощеному розумінні можна сказати, що існують політичні чи публічні істини, і є наукові істини. Звичайно, існує певна міра перекривання, але політичні лідери, за своєю природою, повинні більше дотримуватися перших, щоб залишатися на посаді, підтримувати свої позиції впливу і влади в суспільстві. О. Костенко наголошує, що ‘державна політика у сфері протидії злочинності може бути адекватною лише тоді, коли вона засновується на адекватній кримінологічній доктрині’⁹.

Науковці ж, навпаки, як правило, працюють у зворотному напрямі, з акцентом на істині наукові, а не політичні. Проте, ігноруючи суспільні настрої, наука не може бути “почутою”. Тому науковці повинні пристосуватися до цієї реальності, якщо хочуть мати реальний вплив. У цьому контексті можна припустити, що роль кримінологів полягає у тому, щоб не тільки розкрити емпіричні істини і дати нові знання (продовжувати свою традиційну роль “наукового кримінолога”). Науковці повинні брати участь у заходах, які дадуть більший коефіцієнт реалізації державної політики для результатів наукової роботи. Якщо ми цього не зробимо, то будемо продовжувати просто насолоджуватися “музигою” один одного в комфорті та безпеці наших кабінетів, а також у межах провінційних професійних зустрічей.

Наука, безумовно, впливає на державну політику, але вона перебуває у відсталому в часі контексті. Майже століття тому М. Планк відзначив, що реалізація нових істин повинна незмінно чекати на проходження старшого покоління: ‘Нова наукова істина перемагає не тому, що перевинує своїх опонентів і змушує їх бачити світло, а тому, що її опоненти зрештою вмирають, і росте нове покоління, яке з нею знайоме’¹⁰.

⁸ А Бобкова, ‘Щодо координації господарсько-правових досліджень та впровадження їх результатів’ в Актуальні проблеми господарського права і процесу: круглий стіл (Ліра-К 2018) 20.

⁹ О Костенко, ‘Модернізація доктрини сучасної кримінології у парадигмі соціального натурализму’ (2014) 1 Вісник Асоціації кримінального права України 190.

¹⁰ Max Planck, *Scientific autobiography and other papers* (translated from German by F Gaynor, Williams & Norgate 1950) 33-4.

Тому не дивно, що найбільший вплив науковців на державну політику нині реалізується через навчання молоді. Саме молодь із часом посяде місце старих керівників і почне впливати на політику, ґрунтуючись на тому, чого її навчили у молодості. Цей цикл продовжується нескінченно. Інакше кажучи, істина не є переможною як така, а її противники просто вмирають. У цій парадигмі вплив науковців на державну політику є поступовим явищем, що розвивається. Наша позиція полягає в тому, що науковці повинні брати участь у заходах, які вже сьогодні зможуть донести до політиків наукові результати, що дасть більший коефіцієнт впливу науки на політичні рішення.

Висновки. Ефективний розвиток кримінології як науки можливий лише за умови застосування міждисциплінарного підходу та активної взаємодії науковців і практиків із різних галузей. У сучасному світі кримінологія, як і медицина 200 років тому, стикається зі значним масивом проблем. Неможливо побороти злочинність взагалі, так само, як і неможливо для лікарів побороти смерть. Проте видається можливим суттєво зменшити рівень злочинності, прийнявши ту саму стратегічну академічну модель, що й медицина два століття тому, а саме: розробка єдиної міжнародної академічної моделі; розвиток взаємодії всередині кримінологічної науки; посилення ролі міждисциплінарних зв'язків; розробка стандартів оцінки наукових результатів на основі результатів їх практичного застосування; інтеграція нових знань не лише у наукову спільноту, а й у державний сектор.

REFERENCES

Bibliography

Authored books

1. Bloom A, *The Closing of the American Mind* (Simon and Schuster 1987) (in English).
2. Siegel L, *Criminology: Theories, Patterns and Typologies* (Cengage 2016) (in English).

Edited and translated books

3. Planck M, *Scientific autobiography and other papers* (translated from German by F Gaynor, Williams & Norgate 1950) (in English).
4. Baliaba O ta inshi, *Kryminolohia: zaproszhennia do dyskusii: Monohrafiia [Criminology: Invitation to the Discussion: Monograph]* (RVV LIVS 2000) (in Ukrainian).

Journal articles

5. Redo S, 'On Education in the Global Culture of Lawfulness' [2018] 23(3) Bialystok Legal Studies 39 (in English).
6. Bandurka O ta Lytvynov O, 'Synkhronizatsiia poniatii noho aparatu teorii protydii zlochynnosti' ['Synchronization of the Conceptual Apparatus of the Theory of

- Counteraction to Crime'] (2018) 1 Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrayni 105 (in Ukrainian).
7. Kostenko O, 'Modernizatsiia doktryny suchasnoi kryminolohii u paradyhmi sotsialnogo naturalizmu' ['Modernization of the Doctrine of Modern Criminology in the Paradigm of Social Naturalism'] (2014) 1 Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrayni 190 (in Ukrainian).

Conferences paper

8. Bobkova A, 'Shchodo koordynatsii hospodarsko-pravovykh doslidzhen ta vprovadzhennia yikh rezultativ' ['On the Coordination of economic-legal research and the implementation of their Results'] v *Aktualni problemy hospodarskoho prava i protsesu: kruhlyi stil* [Actual Problems of Economic Law and Process: a Round Table] (Lira-K 2018) (in Ukrainian).
9. Nikolenko L, 'Aktualizatsiia hospodarskoho prava v protsesi pidhotovky maibutnikh yurystiv' ['Actualization of Commercial Law in the Process of Preparing Future Lawyers'] v *Pershi naukovi chytannia pamiaty akademika V. K. Mamutova: kruhlyi stil* [The First Academic Readings of Academician V. K. Mamutova: Round Table] (In-t ekonomiko-pravovykh doslidzhen NAN Ukrayni 2019) (in Ukrainian).
10. Patsurkivskyi P ta Havryliuk R, 'Reformuvannia yurydychnoi osvity yak umova zdiisnennia sudovoi reformy v Ukrayni' ['Reforming Legal Education as a Condition for the Implementation of Judicial Reform in Ukraine'] v *Suchasni vyklyky ta aktualni problemy sudovoi reformy v Ukrayni: mizhnarodna naukova konferentsiia* [Modern Challenges and Actual Problems of Judicial Reform in Ukraine: International Scientific Conference] (Tekhnodruk 2017) (in Ukrainian).

Chris Eskridge
Andrii Butyrskyi

DEVELOPMENT OF CRIMINOLOGY AS A SCIENCE: THE INTERDISCIPLINARY APPROACH

ABSTRACT. At the current stage, the science of criminology faces important tasks able to immediately affect the future of each country in particular and humanity in general. The development of criminology as a science calls for an interdisciplinary approach which will allow a new understanding of the objectives of this science, the problems it encounters, as well as the ways to overcome such problems.

The article is aimed at achieving scientific comprehension of the current state of criminology as a science and the problems it faces; and at developing the concept of the criminology science on the global scale subject to the multi-disciplinary approach.

With a view to elaborating the concept of development of the criminology science, it would be appropriate to borrow positive experience gained in the field of medicine. Criminology, like medicine, has a need for development of preventive as well as "treatment" strategies, as well as for their widespread introduction into almost all aspects of public and private spheres of society. Over the past 200 years, medicine has made more than one great step forward, and in this connection, in this study the author attempts at applying a strategic model of medicine development over these years for the purpose of offering a strategic model of development of criminology at the present stage.

Therefore, having examined the basic principles of development of medicine, the author has found that a significant reduction in the crime rate can be accomplished by taking the same strategic model for criminology as the one that has been selected for medicine 200 years ago, namely, to develop a uniform international academic model; to expand interaction within the criminological science; to strengthen the role of interdisciplinary connections, develop the standards for evaluating research results based on the outcomes of their practical application; to integrate new knowledge not only into scientific community but into the public sector as well.

Based on the results of the study, the author concludes that efficient development of criminology as a science is possible only with the application of the interdisciplinary approach and with active interaction of scientists and practitioners from different branches. Criminology should continue to follow a multidisciplinary trend following the lead of representatives of medicine, and should turn to all branches and disciplines inviting their representatives to join criminologists in the search for truth. Each branch and discipline has something to offer to criminology in the interdisciplinary context, and this is the only way to comprehensively resolve the crime combating challenge.

KEYWORDS: criminology; crime; combating crime; interdisciplinary approach.